

[Elisabeth Bruun Olesen]

Jeg vil blot føje til, at gennemførelse af fleksibel arbejdstid, hvor de ansatte selv kan bestemme, om de vil arbejde på visse tidspunkter af døgnet, faktisk kræver et brud med arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbejdet.

Lone Dybkjær (RV):

Også jeg vil gerne takke regeringen for det meget omfattende materiale, vi har fået. Der blev sat en proces i gang for mange år tilbage, og jeg synes, at regeringen med denne fremlæggelse af sin handlingsplan har fulgt tingene ganske godt op. Den er naturligvis ikke perfekt i alle sammenhænge, men det er der jo ikke så forfærdelig meget der er.

Det er naturligvis også umuligt at kommentere materialet i detaljer, og jeg skal derfor prøve at holde mig til nogle meget overordnede spørgsmål, som jeg synes er de vigtigste i forbindelse med ligestillingen. Som noget helt generelt mener jeg, at det, det handler om på nuværende tidspunkt, er den konkrete handling og ikke så forfærdelig meget ordene; havde ord kunnet løse disse problemer, var de løst for længst. Den konkrete handling kommer vi jo nærmere ind på i forbindelse med forespørgslen, og jeg vil derfor ikke gå så meget ned i det, der er på dagsordenen i øjeblikket.

Man kan efter min opfattelse dele materialet i den internationale del og den nationale del. Når det drejer sig om den internationale del, synes jeg, det er vigtigt, at vi på det helt generelle plan konkret følger det arbejde, der foregår, og at vi netop i Danmark og de nordiske lande er meget med til at præge det, fordi vi er længere fremme end de fleste andre lande. Dels med hensyn til konkrete forslag, dels med hensyn til selv at være til stede og præge med vore holdninger tror jeg, vi kan øve en virkelig indsats. Her synes jeg vi skal sætte mange kræfter ind; man kunne godt fra dansk side i øjeblikket yde en lidt større indsats og prøve på at sætte mere kraft bagved i det mere generelle internationale arbejde.

Når det drejer sig om ulandsarbejdet, synes jeg, der er grund til at rose Danida, som har udført et fremragende arbejde, som jeg synes viser, hvad man kan gøre – derved kan det måske være lidt inspirerende for andre –

hvis man virkelig tager disse spørgsmål helt alvorligt.

Når det drejer sig om det nationale plan, vil jeg både sige noget generelt og noget om den offentlige sektor. Hvad angår det generelle, må udgangspunktet naturligvis være, at vi fortsat ikke har ligestilling; en række kulturelle og historiske faktorer skaber forskellige holdninger hos mænd og kvinder til sig selv og hinanden og måske nogle kønsmæssigt bestemte forskellige opfattelser af, hvad der er væsentligt og hvad der ikke er væsentligt her i tilværelsen. Det ved vi faktisk ikke frygtelig meget om, fordi netop de kulturelle og historisk betingede forudsætninger dækker over, at der muligvis også er nogle forskellige opfattelser af, hvad der er væsentligt og ikke væsentligt i tilværelsen.

Jeg personlig tror, at der eksisterer forskellige forskelle mellem mennesker langt mere end blot mellem mænd og kvinder – det er alt for stereotyp en opdeling – men vi må nok konstatere, at vi ikke ved så frygtelig meget om det.

Det, vi derimod ved, er, at disse holdningsmæssige forskelle fører til, at en række kvinder vælger forkert set under en ligestillingsmæssig synsvinkel, og at en række kvinder, selv om de har taget en rigtig uddannelse, opgiver ligestillingen i det videre forløb. De kan ikke klare kampen mellem det, der så smukt hedder »mænd, mæslinger og magt«.

Resultatet bliver så, at det – i hvert fald sådan som vi har skruet tingene sammen i øjeblikket – bliver kamp og restriktioner og ikke udvikling af og for hinanden. Lidt historisk kan vi måske sige, at blåstrømperne betalte prisen ved at tage deres uddannelse og ikke blive gift, og at rødstrømperne har betalt prisen for ligestilling ved at blive skilt. Det, vi så måske kan håbe på, er, at det trods alt går bedre for den næste generation.

Men vi kunne jo også spørge os selv, om vi allerede på nuværende tidspunkt kunne gøre noget for at ændre disse valg. Jeg tror, det drejer sig om, at vi kigger lidt nærmere på nogle holdningsmæssige ændringer hos mænd – det er de ikke meget for, men jeg synes alligevel, vi skal gøre et svagt forsøg – og nogle holdningsmæssige ændringer hos kvinder og derudover på, hvad vi kan lave af overordnede generelle tiltag.